

Brüsszel, 2023. december

Az egyablakos ügyintézési pont működésére vonatkozó iránymutatás és az uniós kereskedelmi megállapodások és rendelkezések érvényesítésére szolgáló panasztételi mechanizmus

E működési iránymutatás bemutatja, hogyan működik az Európai Bizottság Nemzetközi Kereskedelmi Osztályának a harmadik országokkal kapcsolatban a kereskedelmi akadályokra és a fenntarthatósági kötelezettségvállalások be nem tartására vonatkozóan benyújtott panaszokkal foglalkozó egyablakos ügyintézési pontja, és iránymutatással szolgál az ilyen panaszok benyújtásának módjáról.

1. Mi az egyablakos ügyintézési pont?

Az egyablakos ügyintézési pont központi kapcsolattartó pontként szolgál minden olyan, uniós székhelyű érdekelt fél számára, aki panaszt kíván benyújtani a piacra jutási problémákkal kapcsolatban, illetve az uniós kereskedelmi megállapodások kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó rendelkezései alapján fennálló vagy az általános tarifális preferenciák uniós rendszere (GSP)¹ keretében más országok által tett kötelezettségvállalások² be nem tartásával kapcsolatban. Az egyablakos ügyintézési pont koordinálja a panaszkezelési rendszert, és egyszerűsített belső eljárás keretében kezeli a piacra jutási problémákat és a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák uniós rendszerével kapcsolatos kötelezettségvállalások be nem tartását. A panaszosokkal való kapcsolattartás során az egyablakos ügyintézési pont a helyes hivatali magatartásra vonatkozó szabályzatot³ követi.

Ezen iránymutatás segítséget kíván nyújtani az érdekelt feleknek az egyablakos ügyintézési pont panasztételi rendszere működésének megértéséhez. Ezen iránymutatás melléklete két gyakorlati útmutatót tartalmaz a Bizottság [Access2Markets](#) portálján elérhető panasztételi űrlapok kitöltéséhez.

Az egyablakos ügyintézési pont nem foglalkozik a piacvédelmi (dömpingellenes, szubvencióellenes vagy védintézkedésekkel kapcsolatos) panaszokkal. Ilyen ügyekben

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 978/2012/EU rendelete (2012. október 25.) az általános tarifális preferenciák rendszerének alkalmazásáról és a 732/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 303., 2012.10.31., 1. o.).

² Az egyablakos ügyintézési ponton keresztül az uniós kereskedelmi megállapodások hatálya alá tartozó területekkel kapcsolatos panaszok nyújthatók be. Ennek megfelelően az egyablakos ügyintézési pont nem vehető igénybe más uniós megállapodások hatálya alá tartozó területekkel, például a légi közlekedéssel, a halászáttal, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásával stb. kapcsolatban.

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/20131125-code-good-administrative-behaviour-en_1.pdf

kérjük, forduljon a piacvédelmi panaszirodához⁴.

2. Ki nyújthat be panaszt?

A panasztételi rendszer keretében a következők nyújthatnak be panaszt az egyablakos ügyintézési ponthoz:

- i. piacra jutással kapcsolatos panaszok esetében:
 - a. uniós tagállamok;
 - b. olyan vállalkozások, amelyek bejegyzett székhelye, központi ügyvezetésének helye vagy elsődleges üzleti tevékenységének helye az Unión belül található;
 - c. az uniós vállalatok iparági szövetségei;
 - d. az uniós munkáltatók szövetségei;
 - e. valamely uniós tagállam jogszabályaival összhangban létrehozott szakszervezetek vagy szakszervezeti szövetségek;
- ii. a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel vagy az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos panaszok esetében:
 - a. uniós tagállamok;
 - b. olyan vállalkozások, amelyek bejegyzett székhelye, központi ügyvezetésének helye vagy elsődleges üzleti tevékenységének helye az Unión belül található;
 - c. az uniós vállalatok iparági szövetségei;
 - d. az uniós munkáltatók szövetségei;
 - e. valamely uniós tagállam jogszabályaival összhangban létrehozott szakszervezetek vagy szakszervezeti szövetségek;
 - f. az uniós kereskedelmi megállapodásoknak megfelelően létrehozott uniós belső tanácsadó csoportok (a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos panaszok esetében);
 - g. valamely uniós tagállam jogszabályainak megfelelően létrehozott nem kormányzati szervezetek;
 - h. valamely uniós tagállam állampolgárai vagy a valamely uniós tagállamban állandó lakóhellyel rendelkező személyek.

A panaszt a felsorolt kategóriák bármelyikébe tartozó egyetlen panaszos vagy – csoportként eljárva – (egy vagy különböző kategóriába tartozó) több panaszos is benyújthatja. A panaszosoknak egyértelműen jelezniük kell, hogy kizárólag a saját nevükben járnak-e el, vagy más érdekeket, például a partnerországban található hasonló jogalanyokat vagy szervezeteket is képviselnek-e. A panaszosnak – amennyiben másokat képvisel – teljeskörűen nyilvánosságra kell hoznia e jogalanyok azonosító adatait. Ezek az adatok a 6. szakaszban foglaltak szerint a továbbiakban is bizalmasan kezelendők.

3. A panasztételi űrlapokon kért információk köre

Annak érdekében, hogy segítse az egyablakos ügyintézési pontot egy esetleges ügy horderejének és jelentőségének megítélésében, valamint az azt követő lépések eldöntésében, a panasztételi űrlapok a piacra jutás, valamint a kereskedelem és fenntartható fejlődés, illetve az általános tarifális preferenciák rendszere tekintetében egyaránt az információk széles körét ölelik fel. E működési iránymutatás ismerteti ezen információk jelentőségét és azt, hogy milyen információkra van szükség.

A panasztételi űrlapon kért valamennyi információ megadása nem előfeltétele annak, hogy

⁴ További információkért látogasson el a következő weboldalra: <https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/trade-defence/>

az egyablakos ügyintézési pont elfogadja a panaszt. Minél hiánytalanabb azonban a panasz, az egyablakos ügyintézési pont annál könnyebben tudja azt értékelni és annál jobban együtt tud működni a kereskedelmi partnerekkel.

Bizonyos – nyilvánosan vagy könnyen nem feltétlenül hozzáférhető – információk esetében a panaszosnak nem kell pontos adatokat szolgáltatnia. Ilyenkor elegendő, ha a legjobb tudása szerint válaszol a kérdésekre, a legjobb becslésekkel szolgálva és kifejtve a becslések alapjául szolgáló okokat.

Az egyablakos ügyintézési pont a panasz benyújtása előtt is kész segítséget nyújtani az esetleges panaszosoknak, különösen a kkv-knak és a kisebb érdekelt feleknek. Ez az értékeléshez szükséges információkkal kapcsolatos egyeztetésekre is kiterjed. A következő szakasz részletesen ismerteti, hogyan lehet kapcsolatba lépni az egyablakos ügyintézési ponttal ezen előzetes bejelentési szakaszban.

4. Előzetes bejelentés

Az egyablakos ügyintézési pont tisztában van azzal, hogy egy jól alátámasztott panasz előkészítése megerőltető lehet, különösen a kkv-k és a kisebb érdekelt felek számára. E feladat megkönnyítése érdekében az egyablakos ügyintézési pont arra ösztönzi az érdekelt feleket, hogy a panasz hivatalos benyújtásának előkészítése céljából a bejelentést megelőzően vegyék fel vele a kapcsolatot. Alternatív megoldásként az egyablakos ügyintézési pont más eszközök felé irányíthatja az érdekelt feleket, amennyiben azok alkalmasabbak aggályaik kezelésére. A bejelentést megelőző opcionális kapcsolatfelvétel a panaszos és az egyablakos ügyintézési pont számára egyaránt nagyon hasznos lehet. Az előzetes bejelentési eljárás legfőképp – többek között – a szükséges konkrét információk meghatározásában segíthet, megkönnyítve a panaszos számára, hogy célzottabb erőfeszítéseket tegyen.

A panaszos a panasz benyújtása előtt a következő e-mail-címen veheti fel a kapcsolatot az egyablakos ügyintézési ponttal: TRADE-SINGLE-ENTRY-POINT@ec.europa.eu. A bejelentést megelőző kapcsolatfelvétel iránti kérelem kézhezvételét követően az egyablakos ügyintézési pont azonosítja, hogy a továbbiakban mely kapcsolattartó pont foglalkozni az ügygel, és erről tájékoztatja a panaszost.

A bejelentést megelőző kapcsolatfelvétel lehetővé teszi az egyablakos ügyintézési pont és az érdekelt felek számára, hogy a panasz bejelentését megelőzően egyeztessenek az olyan kérdésekről, mint a panasz jogalapja, az esetleges akadály vagy jogsértés rendszerszintű vagy gazdasági hatása, valamint a benyújtandó információk terjedelme. A bejelentést megelőző kapcsolatfelvétel a panasz kezelésének előkészítésében is az egyablakos ügyintézési pont segítségére lesz, mivel így már egy korábbi szakaszban azonosítja a fő problémákat.

5. Panaszbejelentő űrlapok

Az egyablakos ügyintézési pontnál két online panaszbejelentő űrlap érhető el: az egyik a piacra jutás akadályaira, a másik pedig a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák uniós rendszerével kapcsolatos kötelezettségvállalások be nem tartására vonatkozik. Mindkét panasztételi űrlapot közvetlenül online kell kitölteni⁵. Az egyablakos ügyintézési pont a panaszbejelentő űrlapok alapján tudja értékelni egyrészt azt, hogy fennáll-e kereskedelmi akadály, illetve megsértették-e a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel vagy az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos kötelezettségvállalásokat, másrészt pedig az EU–

⁵ [Az Access2Markets kapcsolatfelvételi oldala \(europa.eu\)](#).

Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás esetében az említett megállapodás szerinti, az egyensúly helyreállítását célzó intézkedések alkalmazása szempontjából releváns információkat⁶.

E működési iránymutatás melléklete a panasztételi űrlapok kitöltéséhez két gyakorlati útmutatót tartalmaz, amelyek az online elérhető panasztételi űrlapok szerkezetét követik.

6. Titoktartás

Az egyablakos ügyintézési pont bizalmasan kezel minden kapott információt, és nem hozza nyilvánosságra a panasz kézhezvételének tényét, annak tartalmát és a panaszos személyazonosságát, kivéve, ha a panaszos maga teszi a nyilvánosság számára hozzáférhetővé az információkat. Az EU és a tagállamok végrehajtási intézkedéseinek összehangolása érdekében néhány anonimizált információt megosztanak az uniós tagállamok hatóságaival.

Ha a panasz piacra jutási akadályokra vonatkozik, és ha az egyablakos ügyintézési pont arra a következtetésre jut, hogy a panaszban felvetett probléma valóban kereskedelmi akadálynak tekinthető, erről az akadályról információkat tesz közzé a Bizottság [Access2Markets platformján](#). Az információk magukban foglalják a felvetett problémával kapcsolatos legfontosabb tényeket (például a bejelentésben szereplő dátumot, ágazatot, országot, leírást és az érintett HR-kódokat), de nem térnek ki az akadály azonosításának módjára, és nem tartalmazzák az akadály gazdasági hatásával kapcsolatos elemeket sem. Ezeket az információkat rendszeresen frissítik.

Ha a panasz a kereskedelemhez és fenntartható fejlődéshez vagy az általános tarifális preferenciák rendszeréhez kapcsolódik, és ha az egyablakos ügyintézési pont arra a következtetésre jut, hogy a felvetett probléma a kereskedelmi megállapodás szerinti, kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kötelezettség megsértésének vagy a GSP-rendelet olyan megsértésének minősülhet, ami a GSP-kedvezmények visszavonásához vezethet (a GSP-rendelet 15. vagy 19. cikke), az ilyen jogsértésre vonatkozó információkat egy adatlapon közzéteszi a Bizottság kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó weboldalán. Az információk magukban foglalják a felvetett problémával kapcsolatos legfontosabb tényeket, de nem térnek ki a jogsértés azonosításának módjára. Ezeket az információkat rendszeresen frissítik.

A fokozott titoktartást igénylő esetekben (például megtorlás kockázata esetén) az egyablakos ügyintézési pont felkéri a panaszosokat, hogy nyújtsanak tájékoztatást minden

⁶ A panasztételi űrlapokat kell használni az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodásban foglalt, az egyenlő versenyfeltételekre vonatkozó kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos panaszok nyilvántartásba vételéhez is. A kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos űrlapot kell használni a következő területekhez kapcsolódó panaszok kezelésére: munkaügyi és szociális normák; környezetvédelem és éghajlatváltozás; valamint a kereskedelmet és a fenntartható fejlődést szolgáló egyéb eszközök. E területek az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás első tárgyköre XI. címének (A nyílt és tisztességes versenyt és a fenntartható fejlődést elősegítő egyenlő versenyfeltételek) hatálya alá tartoznak. A piacra jutással kapcsolatos űrlapot kell használni az e cím hatálya alá tartozó egyéb területek tekintetében, beleértve a következőkre vonatkozó releváns információkat is: az egyensúly helyreállítását célzó intézkedések alkalmazása, versenypolitika, a támogatások ellenőrzése; állami tulajdonban lévő vállalatok, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozások és kijelölt monopóliumok; valamint adózás. A fent említett, munkaügyi és szociális normákkal, környezetvédelemmel és éghajlatváltozással, illetve a támogatások ellenőrzésével kapcsolatos panaszok a 411. cikk [Az egyensúly helyreállítása] alkalmazása szempontjából releváns információkat is tartalmazhatnak.

ilyen, általuk előre látható körülményről vagy kockázatról.

7. A panaszok nyomon követése

A panasz kézhezvételét követően az egyablakos ügyintézési pont egy külön, az ügyel foglalkozó csoportot hoz létre. Ez a csoport az egyablakos ügyintézési pont tagjaiból, valamint földrajzi és ágazati tapasztalattal rendelkező szakértőkből áll. Az ügyel foglalkozó csoport feladata a panasz előzetes értékelése. Ez az értékelés két fő területre összpontosít: a benyújtott információk teljessége és a benyújtott bizonyítékok megalapozottsága.

E szakaszban a panaszos kap egy igazolást a panasz beérkezéséről, valamint egy egyedi panaszszámot. A panaszost tájékoztatják az ügyel foglalkozó csoport létrehozásáról és arról, hogy melyik kapcsolattartó ponthoz fordulhat az ügyében.

A panasz értékelése

A panasz előzetes elemzése során az ügyel foglalkozó csoport – az ügy sajátosságaitól függően – további információkért fordulhat a panaszoshoz. Az ügyel foglalkozó csoport javasolhatja továbbá, hogy egyeztessenek a panaszossal annak érdekében, hogy tisztább képet kapjanak a felvetett problémákról. .

Az ügyel foglalkozó csoport a kellő mennyiségű információ összegyűjtését követően befejezi a felvetett probléma előzetes értékelését. Ez magában foglalja egyrészt annak meghatározását, hogy a probléma kereskedelmi akadályt jelent-e, vagy a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos megfelelési kérdéseket vet-e fel, másrészt a kezelés legmegfelelőbb módjának meghatározását is. A panaszost tájékoztatni fogják ezen előzetes értékelés eredményéről, majd a későbbi nyomonkövetési intézkedéseket illetően új kapcsolattartó pontot jelölnek ki számára.

A problémák megoldására irányuló intézkedések, a panaszos folyamatos tájékoztatása és a prioritások kezelése

Jóllehet a panaszost folyamatosan tájékoztatják a panaszával és annak értékelésével kapcsolatos előrehaladásról, fontos szem előtt tartani, hogy gyakran nehéz előre tájékoztatást adni arról, hogy milyen gyorsan lehet az ügyet előmozdítani vagy megoldani.

Az esettől függően a Bizottság válasza a diplomáciai eszközöktől kezdve a nemzetközi nyomon követésig/felügyeletig, illetve a hivatalos (WTO-szintű vagy kétoldalú) vitarendezésig vagy az egyoldalú intézkedésekig terjedhet. Ezen okok miatt ebben az iránymutatásban nem lehet információkkal szolgálni az ilyen intézkedések pontos eljárási lépéseiről, mivel azok a választott intézkedés menetétől függően esetről esetre változhatnak. Amennyiben egyedi esetekben (például hivatalos vitarendezési ügyekben) eljárási információk állnak rendelkezésre, az egyablakos ügyintézési pont ezt megosztja az érintett érdekelt felekkel.

A Bizottság ugyan törekedni fog arra, hogy kezelje és felszámolja az összes kereskedelmi akadályt, valamint a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos megfelelési problémákat, minden egyes pillanatban prioritásokat kell meghatároznia a gyors eredmények elérése és az erőforrások leghatékonyabb felhasználásának biztosítása érdekében. Ezek a prioritások három kritériumon fognak alapulni: 1. a probléma megoldásának valószínűsége, 2. a jogalap,

valamint 3. a piacra jutás akadályaival kapcsolatos gazdasági/rendszer szintű hatás vagy a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos kötelezettségek megsértésének súlyossága. E dinamikusak prioritásokat rendszeresen felülvizsgálják. E rugalmasság lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy erőforrásait azokra a legfontosabb ügyekre összpontosítsa, amelyeknél nagyobb az esély a kedvező kifejtésre, valamint hogy gyorsan és hatékonyan reagáljon a körülményekben bekövetkező változásokra.

A Bizottság végrehajtási munkája nem csak a panaszokon alapul.

A Bizottság mind a kereskedelmi akadályok kialakulásának megelőzése, mind pedig a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos kötelezettségvállalások teljesítésének biztosítása érdekében folyamatosan figyelemmel kíséri a kötelezettségvállalások harmadik országok általi végrehajtását. Ennek során a Bizottság az uniós küldöttségek hálózatára, valamint az uniós intézményekkel és a tagállamokkal fenntartott kapcsolatokra támaszkodik. Az ily módon azonosított akadályokat vagy aggályokat az egyablakos ügyintézési pont keretében létrehozott rendszerbe is beépítik annak biztosítása érdekében, hogy ezeket megfelelően figyelembe vegyék.

1. melléklet: Gyakorlati útmutató a piacra jutással kapcsolatos panasztételi űrlap kitöltéséhez

1. – A panaszos személyazonossága és elérhetősége

E szakasz információkat gyűjt a panaszt benyújtó személyről, valamint arról, hogy az egyablakos ügyintézési pont hogyan veheti fel vele a kapcsolatot.

Bizonyos személyes adatok (például név, e-mail-cím, telefonszám és levelezési cím) mellett a panaszosnak adott esetben egyértelműen fel kell tüntetnie az általa képviselt konkrét szervezetet vagy nemzeti hatóságot (pl. a cégnevet vagy valamely uniós tagállam adott minisztériumát vagy nagykövetségét).

A panaszost továbbá felkérjük, hogy jelölje meg, ha a következők egyike vagy a következők egyikét képviseli: uniós tagállam; uniós exportőr/importőr/beruházó; az Unióban működő uniós vagy nemzeti szakmai szövetség; vagy egyéb.

Végül a panaszosnak meg kell jelölnie a szervezet működési helye szerinti uniós tagállamo(k)at (pl. a vállalat tevékenységi helye szerinti uniós tagállamokat, vagy az uniós kereskedelmi szövetség részét képező vállalatok uniós tagállamait).

2. – Kereskedelmi akadályra vonatkozó információk

Ez a szakasz teszi lehetővé a panaszos számára, hogy ismertesse azt az akadályt, amellyel szembesült, vagy amellyel annak hatálybalépésekor várhatóan szembesülni fog. Ezen információ segítségével az egyablakos ügyintézési pont (és a tagállami hatóságok) kiderítheti(k), hogy ismert problémáról van-e szó, továbbá jobban megértheti(k) a felvetett probléma jellegét.

A panaszost felkérjük, hogy jelölje meg, mely ország állította az akadályt, valamint ismertesse az általa tapasztalt problémát és azt, hogy az milyen hatással van üzleti tevékenységeire.

Arra kéri a panaszost, hogy nyújtson minél kimerítőbb tájékoztatást a problémát okozó intézkedésről: tüntesse fel az intézkedés jogi hivatkozását, az intézkedés szövegét és a hatálybalépés időpontját. Amennyiben az akadály közigazgatási gyakorlatból ered, ezt az információt is fel lehet tüntetni.

Ha a panasz olyan jogszabályokat vagy rendeleteket érint, amelyek még nem hatályosak, de már vita tárgyát képezik vagy elfogadásra várnak, a panaszost egyúttal felkérjük, hogy osszák meg ezeket az információkat, hogy az egyablakos ügyintézési pont a jövőbeli kereskedelmi akadályok megelőzésére törekedhessen.

Végezetül a panasztételi űrlap e szakasza arra kéri a panaszost, hogy egy előre meghatározott lista alapján kategorizálja az állítólagos kereskedelmi akadályt és az általa érintett ágazatot, valamint az akadály által érintett termékeket vagy szolgáltatásokat, beleértve az áruk vámkódjait, illetve a szolgáltatások esetében a fizetési mérleg teljes körű szolgáltatási beosztását (EBOPS). A leírásnak a lehető legpontosabbnak kell lennie, és az nem vonatkozhat pusztán az átfogó termék- vagy szolgáltatáskategóriákra (kivéve, ha az állítólagos akadály egy teljes kategóriát érint). A panaszosnak az érintett termékek azonosítása során a részletesebb – lehetőség szerint legalább négy számjegyű – HR-kód(ok)ra kell hivatkoznia.

A panaszos – a kitöltést megkönnyítendő – a *kategória* és az *ágazat* mező esetében legördülő menüből választhat. Arra ösztönözzük a panaszost, hogy ha nem biztos a

legmegfelelőbb opció kiválasztását illetően, kérjen tanácsot az egyablakos ügyintézési ponttól (az ezzel kapcsolatos útmutatásért lásd a működési iránymutatás „Előzetes bejelentés” szakaszát).

3. – Gazdasági/rendszer szintű hatás

Az e szakaszban megadott információk segítségével az egyablakos ügyintézési pont felmérheti, hogy az akadály milyen gazdasági és jogi hatást gyakorol a panaszos üzleti vagy egyéb tevékenységére, valamint megtudhatja, hogy ez az akadály hatással van-e ugyanazon ágazat más vállalkozásaira, illetve a termelési tényezőkre vagy szolgáltatásaikra támaszkodó ügyfelekre. Segítségükkel azt is megérthetjük, ez gyakorol-e különös hatást a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k). Az egyablakos ügyintézési pont elismeri, hogy a panaszos nem feltétlenül rendelkezik minden információval ahhoz, hogy megválaszolja az összes kérdést.

A panaszost különösen arra kéri, hogy gazdasági szempontból ismertesse az akadály hatásait, például az exportra, a veszteségekre, a termelésre, az értékesítésre vagy az akadálynak való megfeleléshez kapcsolódó többletköltségekre gyakorolt hatásokat.

A panaszost továbbá arra is felkéri, hogy az akadály elemzéséhez osszon meg néhány hasznos információt, nevezetesen azzal kapcsolatban, hogy az akadály érint-e más érdekelt feleket, például az azonos vagy különböző ágazatokban működő más uniós vállalatokat vagy kkv-kat. A kereskedelmi akadály helye szerinti országban működő belföldi gyártókkal vagy szolgáltatókkal kapcsolatos kérdés arra irányul, hogy éri-e hátrányos megkülönböztetés az uniós vállalatokat a helyi vállalatokkal szemben. A panaszosnak e kérdéseknél az „igen, „nem” vagy „nincs tudomása erről” válasz közül kell választania.

Végezetül a panaszosnak lehetősége van véleményt nyilvánítani arról, hogy a szóban forgó intézkedés sérti-e a harmadik ország jogi kötelezettségeit, például a WTO előírásait vagy a szabadkereskedelmi megállapodás szabályait, ideértve az olyan elveket is, mint az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és az arányosság.

4. – Intézkedések

A panasztételi űrlap kitöltésénél tájékoztatást kérnek a panaszostól azzal kapcsolatban, hogy van-e tudomása arról, hogy valamely uniós tagállam/vállalat (beleértve magát a panaszost is)/ipari szövetség/egyéb szerv kért-e jogorvoslatot az intézkedés kapcsán az intézkedést elrendelő ország nemzeti hatóságain (többek között a nemzeti bíróságokon) keresztül.

Ehhez hasonlóan a panasztételi űrlapban arra a kérdésre is választ kell adni, hogy a panaszosnak van-e tudomása bármely, az Unió kívüli ország hatósága/vállalata/ipari szövetsége vagy más szerve, többek között az akadályt bevezető ország helyi vállalatai által hozott bármilyen intézkedésről.

Ez az információ fontos az egyablakos ügyintézési pont számára, mivel további elemekkel fog szolgálni annak eldöntéséhez, hogy miként lehetne hatékonyabban kezelni a harmadik országot.

Habár az egyablakos ügyintézési ponton történő panasztételhez nem feltétlenül szükséges előzetes vagy tervezett intézkedés megléte, fontosak az ilyen intézkedésekre és az esetleges következményekre vonatkozó információk. Ezek az információk tulajdonképpen segítenek megérteni az egyablakos ügyintézési pont számára, hogy miként lehetne jobban kezelni a

harmadik országot, valamint megmutatni, hogy tisztában van a probléma alakulásával.

2. melléklet: Gyakorlati útmutató a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos panasztételi űrlap kitöltéséhez

1. – A panaszos személyazonossága

A panaszosnak egyértelműen fel kell tüntetnie, hogy természetes személy, uniós tagállam vagy uniós szervezet-e (ideértve például a vállalkozásokat, a szakmai szövetségeket, illetve a munkavállalói/munkaadói szövetségeket), és ennek megfelelően meg kell adnia elérhetőségét.

Ha a panaszos uniós vállalat, szakszervezet vagy iparági, illetve nem kormányzati szövetség (függetlenül attól, hogy nemzeti vagy uniós szövetségről van-e szó), uniós belső tanácsadó csoport vagy bármilyen más uniós jogalany (lásd az egyablakos ügyintézési pontok működésére vonatkozó iránymutatás 2. szakaszának ii. pontjában szereplő b)–g) kategóriát), akkor a „szervezet” válaszlehetőséget kell választania. Ha a panaszos uniós tagállam – a) kategória –, akkor az „uniós tagállam” válaszlehetőséget kell választania. Ha a panaszos olyan természetes személy, aki a saját nevében vagy egy másik uniós polgár nevében jár el, akkor a „valamely uniós tagállam állampolgára vagy valamely uniós tagállamban állandó lakóhellyel rendelkező természetes személy” válaszlehetőséget kell választania.

Az egyablakos ügyintézési pont tisztában van azzal, hogy az uniós székhelyű nem kormányzati szervezetek gyakran együttműködnek harmadik országbeli nem kormányzati szervezetekkel/természetes személyekkel. Ebben az esetben az egyablakos ügyintézési pont felkéri a panaszos(oka)t, hogy hozzanak nyilvánosságra minden ilyen jellegű együttműködést, és azokról nyújtsanak megfelelő szintű információkat. Ezeket az egyablakos ügyintézési pont működésére vonatkozó iránymutatás 6. szakaszában ismertetett bizalmas információk közé tartozó információként kell kezelni.

2. – A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos kötelezettségvállalások megsértésének tényszerű leírása

A panasztételi űrlap e szakaszában a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos kötelezettségvállalások állítólagos megsértésére és a jogalapra vonatkozó információkat kell megadni. Ez információkkal szolgál majd az egyablakos ügyintézési pont előzetes elemzéséhez, mivel lehetővé teszi a problémának és a nemzetközi megállapodások esetleges megsértésének jobb meghatározását.

Az egyablakos ügyintézési pont egyenlően kezeli a jogszabályok megsértésével és a közigazgatási gyakorlatokkal kapcsolatos panaszokat. Mindazonáltal e szakasz kitöltése során fontos szem előtt tartani, hogy a gyakorlatból eredő jogsértéseket a jogszabályból eredő jogsértésekkel szemben nehezebben lehet kezelni, mivel azokat nehezebb bizonyítani.

E tekintetben az egyablakos ügyintézési pont megjegyzi, hogy a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos jogsértések általában a következőkből eredhetnek:

- a nemzetközi egyezményekből eredő kötelezettségek be nem tartása vagy a nemzetközi egyezmények átültetésének/ratifikálásának elmulasztása,

- a nemzetközi egyezményekben rögzített elveket sértő nemzeti jogszabályok elfogadása, vagy
- a hatályos nemzeti intézkedések megfelelő végrehajtásának elmulasztása. A panaszosnak – különösen ennek fényében – ismertetnie kell a panasz alapját képező tényeket.

A panasztételi űrlap e szakaszának első kérdésénél a panaszosnak a panasz jogalapját kell meghatározni. Ez azt jelenti, hogy a panaszosnak fel kell tüntetnie (a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos panaszok esetében) a szabadkereskedelmi megállapodásokban, illetve (a GSP-panaszok esetében) a GSP-rendeletben szereplő azon rendelkezés(ek)e)t, amely(ek)et a harmadik ország állítólag megsértett.

E szakasz következő kérdéseinél a panaszosnak azonosítania kell a harmadik ország azon jogi rendelkezését/rendelkezéseit vagy gyakorlatát/gyakorlatait, amely(ek) sérti(k) az első kérdésnél meghatározott rendelkezés(ek)e)t. A panaszosnak azt is ki kell fejtenie, hogy e jogszabályok vagy gyakorlatok hogyan sértik az adott rendelkezés(ek)e)t.

E tekintetben a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos panasztételi űrlap szintén különbséget tesz a jogszabályból eredő jogsértés és a gyakorlatból eredő jogsértés között, elismerve, hogy az utóbbi ugyanolyan súlyos lehet, mint az előbbi.

A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos panaszbejelentési űrlapban a panaszosnak ismertetnie kell a szóban forgó jogszabályt vagy gyakorlatot, valamint azt, hogy az miként minősül jogsértésnek. A panaszosnak e kérdés megválaszolásakor vagy meg kell adnia a jogszabály szövegét, vagy – ha az állítólagos jogsértés közigazgatási gyakorlatból ered – ismertetnie kell a jogsértés módját, és olyan adatokat kell megadnia, amelyek bizonyítják, hogy a harmadik országban ez a gyakorlat rendszeresen és nem csupán szórványosan előforduló esemény.

Az egyablakos ügyintézési pont fel kívánja hívni a panaszos figyelmét arra, hogy a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos kötelezettségek megsértésének rendszeresen elő kell fordulnia a harmadik országban. Ez azt jelenti, hogy a jogsértés nem lehet a meg nem felelés egyszeri elszigetelt esete, hanem annak a harmadik országban széles körben elterjedt gyakorlatnak kell lennie, amelyet az illetékes hatóságok nem kezelnek megfelelően. E tekintetben egy gyakorlatot a jogszabályok rendszerszintű helytelen alkalmazásaként, valamint a jogszabály vagy rendelet olyan alkalmazásának rendszerszintű elmulasztásaként lehet meghatározni, amely összhangban van a harmadik ország kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos kötelezettségével.

A panaszos e szakaszban azt is jelezheti, hogy megítélése szerint melyek az állítólagos jogsértés nyilvánvaló kiváltó okai. Ezek az információk fontosak lehetnek az állítólagos jogsértés hatékony kezelése szempontjából.

E szakasz utolsó kérdései eltérnek, ha a panaszos egy szabadkereskedelmi megállapodásban szereplő, kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettség megsértésére, illetve a GSP-rendelet megsértésére hivatkozik. A panaszosnak csak az idevágó kérdésre kell válaszolnia.

3. – A jogsértés hatása és súlyossága/hordereje

A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos problémák esetében a panaszosnak megalapozott információkkal kell szolgálnia az állítólagos jogsértés hatásáról és súlyosságáról/horderejéről, például a környezetnek vagy a kereskedelmi partner munkavállalóinak okozott kárról, valamint – amennyiben rendelkezésre áll – a kereskedelmi partnerrel kereskedő vagy abba befektető uniós gazdasági szereplőkre gyakorolt gazdasági hatás becsült mértékéről. E szakaszban az egyablakos ügyintézési pont az állítólagos jogsértés mértékéről, illetve arról szeretne tájékozódni, hogy ez rendszerszintű probléma-e a harmadik országban.

A panasztételi űrlap arra kéri a panaszost, hogy a jogsértés súlyosságának értékeléséhez minél több információt adjon meg. A szolgáltatandó információk típusa nagyban függ az állítólagos jogsértéstől. Az információknak azonban kellően részleteseknek kell lenniük ahhoz, hogy megfelelően értékelni lehessen a panaszt alátámasztó tényeket.

E tekintetben az egyablakos ügyintézési pont arra ösztönzi az érdekelt feleket, hogy már a panasz bejelentését megelőzően vegyék fel vele a kapcsolatot annak érdekében, hogy egyeztessék például a benyújtandó információk körét, és korai szakaszban meghatározzák a főbb problémákat (lásd a működési iránymutatást).

Az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodásban foglalt, a visszalépés tilalmára és az egyensúly helyreállítására vonatkozó kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódó panaszok tekintetében (A nyílt és tisztességes versenyt és a fenntartható fejlődést elősegítő egyenlő versenyfeltételek című XI. címben foglalt 387. és 391. cikk [A védelmi szintek gyengítésének tilalma], valamint 411. cikk [Az egyensúly helyreállítása]) a piacra jutásra vonatkozó űrlaphoz hasonlóan további gazdasági információkat kell benyújtani.

4. – Intézkedések

A panasztételi űrlap kitöltésénél tájékoztatást kérnek a panaszostól azzal kapcsolatban, hogy van-e tudomása arról, hogy valamely vállalat/ipari szövetség/egyéb szerv kért-e jogorvoslatot az intézkedés kapcsán az intézkedést elrendelő ország nemzeti hatóságain (többek között a nemzeti bíróságokon) keresztül.

Amennyiben a válasz igen, a panaszosnak a panasztételi űrlapon ki kell fejtenie a következőket:

- i. a meghozott intézkedés típusa;
- ii. az a hatóság, amelyen keresztül az intézkedést meghozták; és
- iii. ha az intézkedés lezárul, annak eredménye.

A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerével kapcsolatos panasztételi űrlapon a panaszosnak továbbá azt is ki kell fejtenie, miért gondolja úgy, hogy az intézkedés nem jár kellő eredménnyel a jogsértés kezeléséhez; vagy miért gondolja úgy, hogy egy olyan eredmény végrehajtása (vagy végrehajtásának elmulasztása), amellyel kezelni lehetett volna a jogsértést, ezt nem tette meg.

Abban esetben, ha a kért intézkedés nem volt sikeres, vagy a harmadik ország nem hajtotta végre az eredményt, a válasz meglehetősen egyértelmű. Amennyiben a harmadik ország kedvező döntést hajtott végre, de olyan módon, hogy az nem szünteti meg hatékonyan a jogsértést, a panaszosnak részletesen ismertetnie kell a harmadik ország intézkedéseit.

Habár az egyablakos ügyintézési ponton történő panasztételhez nem feltétlenül szükséges előzetes vagy tervezett intézkedés megléte, fontosak az ilyen intézkedésekre és az esetleges következményekre vonatkozó információk. Ezek az információk tulajdonképpen segítenek

megérteni az egyablakos ügyintézési pont számára, hogy már végrehajtottak-e bizonyos intézkedéseket, és további elemekkel fog szolgálni annak eldöntéséhez, hogy miként lehetne hatékonyabban kezelni a harmadik országot.

A belföldi eljárásokon túl az egyablakos ügyintézési pont továbbá azt is igyekszik megtudni, hogy az illetékes nemzetközi ellenőrző vagy felügyeleti szervek megvizsgálták-e már a kereskedelemre és fenntartható fejlődésre, illetve az általános tarifális preferenciák rendszerére vonatkozó rendelkezések megsértésének állítólagos tényállását, és hoztak-e valamilyen intézkedést. Fontos megjegyezni, hogy e szervek korábbi intézkedései nem képezik a panasz benyújtásának szükséges feltételét, azonban az egyablakos ügyintézési pont megjegyzi, hogy ez nagyban segítené a tényfeltárást.

A panasztételi űrlap ezért arra kéri a panaszost, hogy nyújtson részletes tájékoztatást arról, hogy a nemzetközi egyezmények (pl. Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, Egyesült Nemzetek Szervezete, multilaterális környezetvédelmi megállapodások) illetékes ellenőrző vagy felügyeleti szervei hogyan kezelik az állítólagos jogsértéseket, illetve hogyan járnak el azok kapcsán.

5. – A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos panaszok kezelésére vonatkozó indikatív határidők

A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos panaszok kezelése során az egyablakos ügyintézési pont a következő határidők mellett végzi a munkáját:

- i. a panasz kézhezvételét a panasz egyablakos ügyintézési ponthoz való beérkezéstől számított 10 munkanapon belül visszaigazolja;
- ii. a panaszossal való első egyeztetést a panasz beérkezésétől számított 20 munkanapon belül biztosítja; valamint
- iii. a panasz kézhezvételétől számított 120 munkanapon belül elvégzi az ügy első értékelését annak megállapítása érdekében, hogy megsértették-e a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat. Ezen értékelés keretében a megfelelő következő lépéseket is meghatározza.

Az egyablakos ügyintézési pont felfüggesztheti a 120 munkanapos határidőt, amennyiben a panaszostól további információkra van szükség, vagy ha további információkat kér egy, a vizsgálat szempontjából releváns szakértelemmel rendelkező nemzetközi kormányközi szervezettől. Ilyen esetekben a határidő újraindul, amint a panaszos vagy a szervezet teljes körű tájékoztatást nyújtott.

A határidő akkor is felfüggeszthető, ha az egyablakos ügyintézési pontnak több időre van szüksége az összetett elemzés elvégzéséhez, vagy megváltozott az ügy tényállása (pl. olyan új információk láttak napvilágot, amelyek befolyásolják az ügy értékelését). Ilyen helyzetekben az egyablakos ügyintézési pont folyamatosan tájékoztatja a panaszost az ügyével kapcsolatos határidőkben bekövetkezett változásokról.